

Délvidék

Bácskai Napló
POLITIKAI NAPILAP
FELELŐS SZERKESZTŐ: KONYA LAJOS

MEGJELENIK	
m. évszám délután vasár- és pünnyepnap kivételével.	
Szerkesztőség és kiadóhivatal:	
Szabadka, IV., Rakóczi-út 20.	
Telefonszám 300.	
ELŐFIZETÉSI DÍJAK:	
Helyben házhoz hordva	
egész évre — — — —	32—
fél évre — — — —	18—
negyed évre — — — —	8—
Védőre postán küldve	
egész évre — — — —	32—
fél évre — — — —	18—
negyed évre — — — —	8—

Elszólás.

Országszerte hatalmas erővel folyik most a háború vége felé a lelkek felvilágosításának mindennél fontosabb munkája. A termelő és fogyasztó addig egymást szidta, most mindegyik meglátja, hogy a telkiismeretlen lánc-kereskedelem a főmposztor ennek a gyűlölködésnek a felidézésében. Protestáns magyar testvéreink értelmesebbjei rájönnek arra, hogy nem katolikus véreik között kell keresniük az ellenséget, hanem másutt, egészen másutt, ott, ahol gonosz céltudatossággal hintik a konkolyt magyar és magyar közé. — A keresztény sajtómozgalom megértői és támogatói, sőt apostolai között hosszú sorát látjuk azoknak, kik eddigelé teljesen érzéketlenek voltak ezzel a nagy, fontos kérdéssel szemben. Szociáldemokraták munkások széles nagy rétegei rohannak rá az őket elbolondító, lelküket, zsebüket megrabló zsidó vezetésre. Ós-liberális emberek kecsenyás gerincei keményednek acélossá. Prohászka püspök írásai és a háború tapasztalatai nyomán.

Sígy van ez jól. Nagy dolognak látszik, amit mondunk, de igaz: nem hiába folyt a magyar vér a négyéves világháborúban, ha a keresztény magyar ráeszmél az ő szerencsétlen helyzetére, ha meglátja, megérti azt, amit a zsidók felekezeti lapja legutóbb vágott a szemé közé: hogy ők itthon vannak, itt-hon úgy, vagy jobban mint bárki más, bárha ősei Árpáddal jöttek volna is ebbe a hazába.

Az ellenség kezdi elveszíteni a higgadtságát; a sok nyílt, őszinte szó hallatára ledobja magáról a maszkot s kénytelen-kelletlen elárulja magát. Az Nyenyelőség már úgy ugrál mérgében, mint egy megőrült dervis, a Népszava dürvább, mint valaha, sőt a sima, ravasz szabadkőművesség lapja, a Világ is el-elírja magát.

Egyik legutóbbi számában kulturhareot szimatol az új kánonjogi kodex paragrafusai között s kijelenti ő, a felvilágosodott, a türelmes, a vallásokon, felekezeteken felülálló, hogy ő is fogja hirdetni a maga rövid kánonját, — a Voltaire szavát: „écrasez l'infame! — tipord el a gyalázatot! Ez a „gya-

lázatos“ mi volnánk, mi keresztények.

Szóval az örök Shylock megint megszólalt és mi hállás szívvvel mondjuk neki: „köszönjük zsidó, hogy erre megtanítottál.“ Csak rajta! minél több őszinteséget, legalább a legálmosabb szemek is kinyílnak és látnak.

Kria.

India Törökországtól várja felszabadítását.

Berlin, jul. 26. Az indiai nacionalisták európai központi bizottsága táviratot küldött IV. Mehmed szultánnak, akit meleg szavakkal üdvözölt trónralépése alkalmából. Az indusok teljes bizalommal tekintenek a szomszédos nagy török birodalom felé, amely vitéz és lovagias tagja a központi hatalmak győzelmes szövetségének és a szultán rokonszenvét és támogatását kéri a közös ellenséggel szemben folytatott harcukhoz. Ez az erős kötetlek, amely Törökországot és Indiát a barátságos együttérzés szálaival összefűzi, ezt a reménységet kelti a bizottságban, hogy a szultán meghallgatja a meggyötört, bántalmazott és kiszákmányolt hindu nép segélykiáltását. Csak India felszabadítása teheti lehetővé az általános és tartós béke elérését és biztosítását.

Sikeres harcok Albániában.

Vezérkarunk jelentése: Az olasz harctéren nincs különös esemény.

Albániában tegnap reggel csapataink Kucinál kiviták a Semeni folyón való átkelését. Vitéz zászlóaljainknak heves ellenséges ellenállást kellett leküzdeniök és nagyszámu foglyot szállítottak be. Kuci és a tenger között is területi nyereségre vezettek sikeres harcaink.

Csökken a harci tevékenység a nyugati fronton.

— Német hivatalos jelentés. —

Nyugati harctér: Ruprecht trónörökös hadesoportja: Bucquoy és Hebuterne között az ellenség este erős tüzelés védelme alatt támadott. Visszavertük. Szintugy meghiusultak azok az előretörések, amelyeket az ellenség Alberttól nyugatra és Nyilly felől indított.

A német trónörökös hadesoportja: Soissons és Reims közötti harcvonalon tegnap csökkent a harci tevékenység. Kisebb gyalogsági ütközetek állásaink előterepén. Az Ourcetól délre és Reimstől délnyugatra heves ellenséges részleges támadások, amelyeket ellenlökéssel visszavertünk.

Albrecht württembergi herceg hadesoportja: A Vogézekben bajor landwehresapatok merészen végrehajtott vältalkozásukról foglyokkal tértek vissza.

A németek előkészületei újabb offenzívára.

London, július 25. A haditudósítók távirati jelentései szerint az Aisne és a Marne között mindkét fél részéről rendkívül elkeseredett harcok folynak, amelyek hevessége óráról-órára növekedik. Mindegy arra mutat, hogy a német legfőbb hadvezetőség a Marne menti offenzívájának folytatására nagy előkészületeket tesz.

„Akié az ifjuság azé a jövő!“

A budapesti egyetemi és főiskolai hallgatók Szt. Imre-Köre, megértve az idők komoly szavát, amikor mindennütt hatalmas akciók folynak a nemzet jövő reményének, az ifjuságnak anyagi segítésére. „Akié az ifjuság, azé a jövő“ jeligével. „A katolikus ifjuságért“ címmel országos mozgalmat indított a katolikus egyetemi és főiskolai hallgatók felszegélyezésére.

Erős a reményünk, hogy a bácskai katolikus társadalom megérti e mozgalom nagy fontosságát s nem fogja megengedni, hogy amikor minden vonalon gyűjtenek és hatalmas összegeket hoznak össze az egyetemi ifjuság számára, éppen a katolikus ifjuság maradjon alap nélkül s éppen a katolikus ifjuság, a katolikus Magyarország jövő reménye maradjon segítettlenül.

A társadalom minden rétegének adakozását kérjük. E célból:

a) az ország minden plébániájára küldtek felhívást; b) az „Alkotmány“ kiadóhivatala útján az egész társadalomhoz fordultak, miáltal minden öntudatos katolikus lélek adakozását kérték.

Kérjük olvasóinkat, hogy adományukat vagy lapunk útján, vagy postautalványon az „Alkotmány“ kiadóhivatalának címére eljuttatni kegyeskedjék (Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 28.)

A „katolikus ifjuságért“ mozgalomnak hatalmas eredménnyel kell végződnie, amely biztosítani fogja azt, hogy a jövő a katolikus Magyarországé legyen!

Hisszük, hogy a Délvidék olvasó-közönsége nagy mértékben hozzá fog járulni a biztosan remélt feltétlen sikerhez és a gazdag Bácska, amely eddig a kezdet biztató sikeréből, sajnos, nem elég mértékben vette ki részét, bőkezűen fog adakozni.

O az a palicsi strand.

— Level, a strandpartiakhoz. —

Hölgyeim és Uraim! Hetek óta tartja izgalomban önöket a kétségkívül országos fontosságú kérdés, miért nincs megengedve a közös-fürdés Palicson. A városi tanács álláspontja szerint (amit önk tulajtott erényeszködésnek neveznek), azért nem, mert holmi szemérem elleni kihágások történtek (pedig ez nem is igaz nemde?) a strandolás égisze alatt. Ebben a végtelen fontosságú kérdésben méltóztassanak meghaladni egy olyan egyén véleményét, aki első sorban nem erényeszkö (jelenleg legnehezebb foglalkozás) másodsorban a női fürdőbe sem vágyik, nem lévén szívóncok királyodja, a kinek esetleges márványvállai 250 méternyi kavicsos és iszapos viznek átlátszóságára csábítanak, továbbá anyai pénze nincs, hogy Palics kétségkívül hűs, de piszkos hullámaival ringassa fáradt testét; egyszóval garantált semleges személy.

Hogy őszinte legyek Hölgyeim és Uraim, bizonyos mértékben Önöknek igazuk van. Ha Palicsból világfürdőt akarnak csinálni (ami ugyan sosem lesz) hát meg kell csinálni a strandot és nem csónakos csendőrrel kihorgasztatni a bemerészkedő urakat. Továbbá az sem lehet célja a fürdőgazgatásnak, hogy a vízközelőket beszorítsa négy deszkafal közé s hogy ez most így van, bocsánatot kérek Hölgyeim és Uraim enektől az okai. Az eddigi palicsi strandolás Hölgyeim és Uraim abban nyilvánult meg, hogy több, sőt sok ur, csak úgy pucéran, a mitológia főgöfalevelet hiányosan helyettesítő kurti uszónadrágban settenkedett át a női fürdőbe némi csintalankodás irányában ami bizony rendszeren olyan vaskos volt, hogy testvérek között is inzultusnak volt nevezhető. Később (főleg a csendőrré való tekintettel) női kendőt is kötöttek a fejükre egyes kirándulók, s így utánozván a női nemet, csakhamar beun voltak a női fürdőben csakély örömeire az ottlevőknek. Egyszóval a leleményesség nem hiányzott, csak a tisztességes, strandjellegű közlekedés. Elvitáztatatlan tény, hogy igen sok ur inkább malackodni, mint szórakozni uszott át a nők közé és ezt legjobban a sok feljelentés bizonyítja, amit a csendőrséghez intéztek, főleg a hölgyek. Önök azzal érvelnek Hölgyeim és Uraim, hogy Szegeden, Zentán és még tudja Isten hol, kisebb jelentőségű fürdőkön is megbonosították a strandot, de valamit elfeledtek, azt tudniillik, (ezt mint szemtanu állítom), hogy a strandolás a nevezett helyeken tényleg meg van, de ott más érintkezési módor és fürdőruhák is vannak s ez a két tényező inkább megfelel a szeméremnek és morálnak, mint a Palicson divó erőszakosságok és keskedt fürdőruhák.

Ne feledkezzenek meg Hölgyeim és Uraim, hogy nem lehet célja egy város vezetőségének az, hogy kitégye a védtelen nőket, egyes zűrsékelte intelligenciájú malackodni vágyó alakok barmalmának. Hogy strandfürdőt létesíthessenek valahol, oda megfelelő fürdőkezelés szükséges, viszont Palicson a sov, közszemérem elleni kihágásért feljelentett egyén között még intelligens elemek is akad-

nek, hogy lehessen itt strandfürdőt rendezni? Ez nem erényeszködés Hölgyeim és Uraim, hanem sajnálatos kényszerítő körülmény. Bizony nem ártana Hölgyeim és Uraim mindkét részről egy kis önfegyelemezés, mert ugy-e az aranycsillagos vagy sportszabású férfiu ruhák levetésével még nem kell levetaúnk uriaságukat, nemkülönben a szeméremet sem. A hölgyek sem vesznek föl remélhetőleg más allűröket a fürdőruhájukkal. Nem ütközne ezerszerint akadályokba az, hogy a vízben is úgy érintkeznének mint mondjuk a Vigadó nagyteremben! Higgyék el Hölgyeim és Uraim, akkor meg lenne a strandfürdő Palicson is!

Mig az bekövetkezik Hölgyeim és Uraim, sok idő fog elmuini sőt a háboru is, de legalább megmarad az illuziójuk. Héhetik egymásról, hogy csupa istearmaké, Adonisok és Véausok uszkálnak a szomazéd fürdőkben, amelyek oly kérelhetetlenül elvannak egymástól zárva. Palicsnak ugyan nem fog jó hírére szolgálni a kalandos gavailérokat kihalászó csónakos csendőr, de legalább kipszultának a szatirok. A városi tanács pedig csak egyért érdemel megszólást Hölgyeim és Uraim! Azért, hogy nem jár el keltő szigorral a rendelet ellen vétőkkel szemben. — Ezért egész jogosan szidhatják. (s.)

A gazdák nem dolgozhatják ki a nyersbőrt.

— 200 kg. készbőrt kapnak. —

A gazdák eddig engedélyt kaptak arra, hogy saját szükségletükre és mezőgazdasági szerszám célokra bőrt cserezzenek ki. Most ezt a kedvezményt a földmivelésügyi miniszter megszüntette és az erre vonatkozó rendelet ma érkezett le a polgármesteri hivatalhoz. A jövőben tehát a gazdák-nak mindennemű nyersbőr készítése tilos, még akkor is, ha azt saját céljaikra használnak fel.

E helyett a földmivelésügyi miniszter a szabadkai gazdáknak 200 kg. készbőrt fog kurtalni, még pedig olyan arányban, hogy ebből 3/4-ed rész szerszám — 1/4-ed rész pedig lábbeli célokra lesz felhasználható. A rendelet bizonyára súlyosan érinti a gazdákat, mert 200 kg. bőr aligha fedezi a szükségletüket még ha csak javításról van is szó.

Drágább lesz a burgonya.

A kormány ármegállapításai között a legrosszabb volt az az intézkedés, hogy az őszi burgonya árát 18 koronában maximálta. A közlekedési minisztériumból nyert illetékes értesülés szerint a burgonya árát a közlekedési miniszter felméri. A már megállapított árhoz a kormány méterezésánkat 5 koronás prémiumot engedélyezett a termelők javára, úgy hogy a termelők részére 23 koronás arat

fognak október elseje után megteríteni. Ezt az árut azonban távolról sem tartjuk megfelelőnek és a szerzett tapasztalatok szerint jobban szeretnénk, ha a burgonya árát 40 koronában állapítanák meg, mert azért talán kapnának burgonyát. A 23 koronás ár mellett majd ismét 100 koronát kell fizetniük csempészett burgonyáért, ahogyan fizették tavaly is.

Bácsordas új jegyzője.

A Délvidék annak idején megemlékezett a bácsordasi jegyzőválasztásról. Megirtuk akkor, hogy az új jegyző, Léh György, a szilbereki segédjegyző lett, aki a háboru kitörése óta most a legutolsó napokig a szabadkai 6-os honvédeknel teljesített szolgálatot. Már a szerbiai hadjáratokban megszerezte a legfelsőbb kiüntetést és továbbra is abban a szellemben harcolt az oroszok ellen, melyben

ő a legfelsőbb elismerés érte. Az utóbbi időben szervezetének újbóli felépítése végett, a könnyű pótzászlóalj szolgálatot teljesítette. Itt érte őt az örön, a fölmentés, mely visszarendeli polgári foglalkozásához. A bácsordasiak, akik a legnagyobb szeretettel választották meg vezetőjüknek, módfelett örültek körükbe való visszatérésének. Minden nap, melyet azóta eltöltött közöttük, fokozottan erősíti a dyék bácsordasiak megelégedését, melylyal szégyelye iránt viseltetnek.

Kormányrendelet a cukorkauzsora letörésére.

Az Országos Középponti Árvizsgáló Bizottság tárgyalást kezdett a cukorgyárak mértékletes árdrágításának megszüntetésére s ennek eredményéül a hivatalos lap legközelebbi számában kormányrendelet fog megjelenni a cukorka árának maximálásáról. Az új maximális árak átlagban véve 130 százalékkal olcsóbbak a mostani forgalmi áraknál. A cukorka nem nevezhető ugyan olcsórendű-kezelési cikknek árának szabályozása azonban azért fontos, mivel a mai árak lehetővé teszik, hogy a fehér cukrot akár 20 koronájával összevásárolva, feldolgozassák. A rendelet szerint az ugyneve-

zett mértékű cukor nagyban való ára 600 korona lesz métermérszácsként, detailsban pedig 850 koroná, a superior ára 720, illetve 10 koroná, a selyemcukorka ára 950, illetve 13 koroná, az egyszerű drászé 800, illetve 11 koroná, az egyszerű fondan ára, melyet a közönség szaloncukor néven ismer, 720 illetve kilógrammonként detailsban 10 koroná, cukorbanárított fondan 900, illetve 13, finom fondan 1250, illetve 18, fondamenta pasztilla 950, illetve 13, aromel, savas és izek hozzáadásával 900, illetve 13, gyümölcsizzal 1100, illetve 16, csokoládé konfekt 2500, illetve kiesinybea 35 koroná kilógrammonként.

A kisipar állami segélye.

— 80 millió koronát ad az állam. —

A kormány régi terve, hogy a kisiparosokat a háboru után erőteljesen segítse és általában talpraállítsa a tönkrement kisipart.

Min most halljuk, a kereskedelemügyi minisztérium erre vonatkozó terve már el is készült és a lényege az, hogy az állam a pénzintézeti központ útján 80 millió koronát fog a kisiparosok rendelkezésére bocsátani, kölesön formájában. A pénzintézet központ az ország összes pénzintézeti útján folyósítja a 80 milliót.

Otezer koronáig terjedő kölcsönt fognak folyósítani, amelyet különös méltányolást érdemlő esetekben 10 ezer koronára fognak felemelni. Az igényjogosultságot bizottságok fogják megállapítani. E bizottságok a kumarák és különböző közigazgatási, valamint iparhatósági megbízottak fogják megalkotni.

A kisiparosokat a technológiai muzeum még gépekkel is elfogja látni, a kereskedelemügyi miniszter azonban életbe akarja léptetni a tíz évvel ezelőtti rendszeresített állami kisipari segélyakciót.

Eppen ideje volna már, hogy a nagyipar által teljesen lenyomott kisipart az állam karolja fel, — a háboru alatt ugyanis annyi kisiparos ment teljesen tönkre, hogy az óriási hiány — a kisipari termékekben már is komolyan érezhető.

De szükséges az állam segítsége azért is, mert a leszereléskor visszatért és önálló ipart folytatni kívánó iparosok, a mai árak mellett nem lennének képesek műhelyüket felszerelni.

Csak örvendünk, hogy ezeket egyszer már illetékes helyen is észrevették.

A Szabadkai Esperanto-Kör egyéves jubileuma.

Most egy éve, hogy megalakult a Magyar Országos Esperanto-Egyesület Szabadkai Csoportja. Sokan örömmel csatlakoztak a mozgalomhoz, mely korunk legnagyobb és legnevesebb törekvéseit napról-napra közelebb viszi a teljes sikerhez.

Ma már mindenki tudatában van az esperantizmus fontosságának. Mindeaki érzi szükségét a második nyelvnek, mely nemzetközi, érintkező kapcsol a különböző nyelvű népek között. — A Szabadkai Csoport megalakulásakor célul tűzte ki, hogy a helyi társadalom legszélesebb rétegeiben ismertté teszi az eszmét, hogy a békés napok beköszöntekor tanulmányos szolgálatot tegyen annak, hogy igenis, a szabadkaiak fölötté törekvő legkülönbözőbb rétegei a békészerettség jegyében korunk e legnagyobb és legszebb mozgalmát megérteték.

A cél elolpos támaszként szolgált vasasunk finomlelkű főkapitánya, Szalay Mátys, a csoport díszelőke, amikor már a kör megalakulásakor a legnagyobb szimpátiával viseltetett a mozgalom iránt és többször is bebizo-

ta nemesen érző lelkének rokonszenvét. A tisztviselői buzgó munkálkodott az esztendőben, mely munka törekvének sokatmondó jele az elért szép eredmény. Az új munkáév kezdetén meg több igyekezettel az a eszményes tagja a szabóreményében a további munká...

API HIREK.

Dr. Ivády Béla Szabadkán. Ivády Béla miniszteri tanácsos, Szabadka és Bacsmegye közéleti kormánybiztosa Szabadkára látogatott. A kormánybiztos a csoporthoz tartozó átvételi bizottságok működését is ellenőrizni fogja.

Ezüstérmes vitézek. Az elhunyt tanusított vitéz magatartásának elismerésül a 2. osztályú érmet kapták: Bohus népf. tizedes, Török István, Fikó Pál népf., Kőrösi János honv., Zanos Bélát, Csve Mihály, Rafai Mátyás, Gyel népfőkölők a 6. honvéd gredében.

Elhunyt apáca. *Kulcsich* Theodózia, a szabadkai Munkások nevezett szegény intézetének szerzetesek tagja és korábban szerzetesi fogasnak 16 évében elhunyt. Több ma délután 5 órakor lesz. Theodózia nővér Szabadkán született, vezette a Szent Alajos-géciót.

Szereb lófogó Palicson. Furcsa történet tegnap délután a földhelyünkön Valaki, eddig nem sikerül kiléteztetett, a palicsi emlékszőköket a egy piros-kék-fehér, vagyis lófogót tüztől fel. A fureszok találatásra adott alkalmat, míg végre is egy főhadradikális megoldásra a palicsi izü rejtvényt olyképen kardjával leverte a tarka...

Halalozás. Almási Kovachich bencsalmási nyugalmazott járdőltörő földbirtokos 87 éves korában július 25-én reggel rövid betegség után elhunyt. Az elhunyt Almási dr. Kovachich bencsalmási ügyvéd tartalék honvédszázados édesatyját halála.

Budapesten kivégeztek egy katonát. A közös hadsereg társaság tegnap délelőtt tartott közgyűlést Miroszávyovics Nezer szabadkai 86. gyalogezredbeli katonát, többrendbeli szökésért kivégezték. Az ítéletet tegnap Budapesten végrehajtották. A kivégzett katonák között volt a katonák Mihály 30-as közös gyűléstől katonákat is kivégezték. A csapattestülettől a rögtönzött bíróság kihirdetése után is kivégezték.

Értelmezés a tengerirendeletről. A tengerügyi miniszteriumba most megérkezett a tengerirendeletről, amelynek egyik legfontosabb tengerirendeletről a vásárlásokat a tengeri közlekedés fedezésére biztosítja. Előbb le kell...

majd szállítani a közszükségletet a hadsereg és Ausztria részére, rekompenzációk céljaira biztosított mennyiségeket és csak ha ez megvalósul, következik majd a magán-szükségletek biztosítását célzó vásárlások engedélyezése.

— **Emelik a hadikavé árát.** A közlekedési miniszter értesítette a polgármestert hivatalban, hogy a hadikavé árát augusztus 1-től fel emelik. A hadikavé új ára kis mértékben kilogrammpakint 6 korona, nagyban 5 korona 40 fillér lesz.

— **Befejezték a kutyarazziát.** A palicsi tópart elegáns sétáló közönsége között néhány nap óta egy zord férfi tűnt fel. A zord egyéniség rendőri egyenruhát és vadászfegyvert hordott, nemkülönben egy vadász patronásként is. Akik látták, mind összefüggésbe hozták az időseket felhangzó puskadörömpölésekkel és jogosan, mert a zord férfi kutyákra vadászott, amelyek tudvalevőleg igen feles számmal nyaralnak Palicson. Három nap alatt sikerült 27 kutyát lelőni, úgyhogy a razziát beszüntették. Ez szerint a vadászpuskás rendőr is eltűnik a tópartjáról.

— **Középosztályosok jelölgere.** A tisztviselők nyomorúságát mi sem jellemzi jobban, mint az az apró hirdetés, amely egyik fővárosi lapban jelent meg: „Nobilisur garda-robójából venne a 1000000 forint juttatású állású tisztviselő. Nyúlak teremt, 168. cm magas, 75 cm mellbőség. Szíves értesítést kér „Középosztályosok” jelölgere a kiadóba.” A hirdetés tartalmán kívül, miúgya a mellbőség is jelentene valamit.

— **Öngyilkos vasutas.** Galavárik Károly nyugdíjas vasutas tegnap délután a Szegedi úton levő lakásán felakasztotta magát. Tettét csak este vette észre. Öngyilkosságának oka ismeretlen. Holttestét a B járatú temető hullaházába vitték ki.

— **A kormány a tejtermelők számára takarmányt biztosít.** A kormány a közfelfogásra szállító tehenszerek abrak-takarmányát biztosítani kívánja a ebből a célból rendeletet bocsátott ki, amelyben megállapítja, hogy a termelők abrak-takarmány vásárlására kaphatnak engedélyt. A rendelet, amely tehenszereket öt métermázas abrak-takarmány fog a termelők számára feloldani, ma jelent meg a hivatalos lapban.

Rendelje meg a Délvidéket a haretéren levő hozzátartozóinak minél előbb!!!

— **Tölténnyel játszott.** Sztipses Tamás II éves tinó tegnap délután a Szt-Rókus tereben egy töltényt talált és azt piszkálgatni kezdte. A töltény felrobbant és a szerencsétlen fiú balkezét és bal lábát súlyosan megsebezte. A mentő a Maria Valéria kórházba szállították.

— **Ellátási nyilatkozattól nem jár jogügyleti illeték.** Ez az új rendelkezés a közgazdasági törvény 179-1918. P. számú cikkében, melyet következőleg módosított meg: A panaszolt illeték amennyi nyilatkozata után szabott ki, a...

melyben a panaszosok és X. Y. kijelentik, hogy a közöttük létrejött és 1915. évi Ask. 483. t. a. illetékezett szerződésben foglalt ügylettől, melyet a bíróság 1916. évi 9047. P. számú ítéletével életjáradéki szerződésnek minősített miután a panaszosok ebben vállalt kötelezettségüknek eleget tenni nem tudnak, ellenállanak és az eredeti telekkönyvi állapot helyreállítását megengedik. Minthogy az előbbi telekkönyvi állapot helyreállítása nem új szerzési jogcím, hanem az életjáradéki szerződés visszavonása címen történt, ettől a jogügylettől ajándékozást vagy más szerzési illetéket követelni nem lehet.

— **A csalánkórót is zár alá veszik.** A hivatalos lap kormányrendeletet közöl, amely az 1918. évi termései vadesalon levágot kóróját, a belőle előállított készítményeket, továbbá a csalánkóró nyersanyagát és a készítmények előállításánál jelentkező hulladékokat zár alá veszi. A termelők a levágot csalánkórót és a saját szükségleteik fedezése után fennmaradó csalánleveleket és csalánmagot a Magyar Csalánkóró és Értékesítő Részvénytársaságnak, az Állat- és Takarmányforgalmi Részvénytársaságnak vagy a földművelési miniszter által a kereskedelmi miniszterrel egyetértéssel kijelölt más vállalatnak legközelebb az évi november 1-ig kötelesek átadni.

— **A Bélipar rt. felemelte alapitőjét.** A Bélipar rt. (Szabadka) közgyűlése az alapitőket 20.000 K-ról felemelte 300.000 K-ra.

— **Női szabászati magántanfolyam.** Beiratkozni lehet augusztus hó 1-ig csoponta 5-8 óráig Szabadka IV. kör, Kozma u 567. Csapó Sándor női szabászati szakrajztanító.

— **A 82-ös székely gyalogezred hadialbuma.** A cs. és kir. 82. székely gyalogezred hadialbumának szerkesztősége (Szászváros, Hunyad) ezennel kéri a különböző katonai kötelekben vagy kórházakban szétzóródott tisztjeit a regimentnek, hogy fényképeiket, naplójegyzeteiket, haretéri felvételeket és érdekes megfigyeléseiket a szerkesztőségnek megküldeni szíveskedjék. A hősi halottak — úgy a tisztek mint legénység — hozzátartozóit kéri a szerkesztőség a hősi halottak fényképeinek, rövid életrajzi adatainak és esetleg hátramaradt naplójának, általános érdekű leveleinek megküldését. — A szerkesztőség minden rendelkezésére bocsátott képet, naplót stb. annak idején sértetlenül vissza fogja adni.

A csehok Oroszországban.

Húg a július 26. Az elmozdított szovjethatóságok helyébe mindenütt cseh tisztviselőket állították elrendelték, hogy a volt tisztek nagyarányú hivatalnokok, mérnökök, technikusok és orvosok vonuljanak be fogyerés szolgálatra. A szovjetek ama tagjait, kik Jarkovszkából nem tudtak elmenekülni egyenlítették.

Bácskai utasok figyelmébe!

A „Délvidék” kapható Zombor, Baja, Újvidék és Szabadka vasúti hírlap-árusítóinál.

A Vaterland helyett egy holland hajó süllyedt el.

Bécs, július 26. A napokban arról érkezett hír, hogy német tengeralattjáró elstüllyesztette a Leviathan amerikai csapatszallító hajót, a mely azelőtt a Hamburg-Amerikai Hajóstársaság Vaterland nevű óriásgőzöse volt a háboru kitörésekor Amerika lefogialta. Most, mint Rotterdamból táviratozzák, a Nieuwe Rotterdamsche Courant azt állítja, hogy július 20-án megtorpedózták a Statendam holland-amerikai hajót, amely New-Justitia név alatt állt az Egyesült-Államok szolgálatában.

A Statendam 23.000 bruttóregisztertonna tartalmu és nagyon hasonlított az egykori Vaterlandhoz s így nagyon valószínű, hogy a német tengeralattjáró-naszád parancsnoka összetévesztve a két hajót, a Vaterland elsüllyesztéséről számolt be.

Szerkesztői üzenetek.

R. M. Lisznyó. A lapot rendszeresen küldjük. Talán a kikézésbesítési zavarok okozták kérését. — Levélment.

K. J. Kolozsvár: Az említett cikke már megjelent. A legújabbat megkaptuk. Hálás köszönet. Tul hosszu, amiért is meg kell röviditenünk. A lapot küldeni fogjuk.

Sertéshizlalda. Új ipari sertéshizlaló felállításához ipar- és telepengedély volna szükséges, melyek az elsőfoku iparhatóságtól kérendők és azután is csupán a Sertésforgalmi irodával kötendő szerződés alapján és annak részére volnának sertések hizlalhatók.

Szerkesztő: BERKES MÁRK.

Nyomatott a kiadó tulajdonos, Szent Antal Nyomda és Irodalmi Vállalat mint szövetkezet könyvnyomdája Szabadkán, (Rákóczi-utca) 20. sz. n.

KORZO-MOZI

műsora.

Péntek—szombat—vasárnap

Fantasztikus, grandózus filmalkotás

főszereplő:

Teodor Loós

A léleklátó

remek színjáték 4 felvonás.

Harmadik hadnagy a feleségem

vígjáték 3 felv.

Előadások: Hétfő, kedd, csütörtök, péntek, szombat, vasárnap 1/2 3, 4, 6, 1/2 9

Közgazdaság.

A vas maximális ára-irányai. Vas maximális árait állapította meg a kormány július 18 án 3142 1918. M. E. számú rendelete, amely ezeket a legmagasabb árakat tájékoztató áraknak nevezi. A rendelet pontosan meghatározza a vasművek részéről nyersvas, vas félgyártmányok és hengercelt vasért követelhető árakat, valamint a nagykereskedők, közép és kiskereskedők részéről igényelhető legmagasabb árakat úgy közvetlenül a gyárból történő, mint a kereskedő raktáráról való szállítás esetére. A nagy közép és kiskereskedők névjegyzékét az országos vasbizottság állítja össze és tartozik azt jóváhagyás végett az Országos központi árvizsgáló bizottságnak bemutatni, az árvizsgáló bizottság pedig a jóváhagyott névjegyzék alapján minden kereskedő részére igazolványt állít ki, amelyet a kereskedő üzletében kifüggeszteni tartozik. A rendelet nem tartalmazza határozottan az általa megállapított árak felemelését arra az esetre, ha a központi árvizsgáló bizottság az árfelemelést indokoltak látja.

Gyümölcsoltvány kiosztás. A földmivelésügyi miniszter rendelete alapján a földműves iskolák részére az év őszén nagyobb mennyiségű alma, körte, szilva, cseresznye, meggy és kajszinbarack lesz kiosztva. Kedvezményben részesülnek kiscsajók, kisebb hivatalnokok és más közalkalmazottak, ha a földmivelésügyi miniszterhez címzett egykoronás bélyeggel ellátott és a hatóság által igazolt folyamódványokat augusztus 15 a földművesiskolák igazgatóságához benyújtják.

Mozgófényképszínház

Korzó-Mozi műsora:

Péntek—szombat—vasárnap: Fantasztikus hatalmas filmalkotás. Főszerepben; Teodor Loos. Remek látványosság. **A léleklátó Dráma** 4 felv. „**Harmadik hadnagy a feleségem**“ kitűnő vigjáték újdonság 3 felv.

Hétfő—kedd—szerda: szenzárió előadások. Gyönyörű attrakciók: **A strasburgi antikvárus**. Történet a nagy időkbeli 5 felvonás **Fényes kiegészítő műsor újdonság.**

Augusztus hó 1 től-20-ig átalakítások miatt zárva.

Az a katona, ki tegnap a villamosban elvitt egy teniszverőt hozzá el Szegedi ut 155. szám alá mert különben feljelentik lépésért!

Eladó

egy teljesen új, rövid, bőr mikádó bárányszőrrel bélelve és szőrme galérral. felvilágosítás nyerhető a lap kiadóhivatalában.

Jobb megjelenésű kiszolgáló **leányt felvesz**

Krécsi A. Nándor könyvkereskedése.

Több ezer **üres üveg**

eladó. **Lővebet Nádor kávéházban.**

A moholi nagyvendéglő vezetés hiányában eladó

„Ferravin“ vasas chinabor. Erősítő szer gyengékedőknek, vérszegényeknek és lábbadozóknak. Étvágyát gerjesztő ideget erősítő s vért javító gyógyszer. Számlalan orvosi ajánlás.

Szabadkán Kapható. Decsy Jenő úr gyógyszeráránál. Jelenlegi ára fél literes palaekontént 10 K. — A „Ferravin“ névre tessék ügyelni.

Veszünk a legmagasabb áron HASZNÁLT TANRÖKVERET

regényeket, régi újságpapirt kilóra. Amíg raktáron van Vergé-papirból készült cigarettahüvely 2-ös és 3-as 7 kor. ezrenként. Családi és tábort levelezésre 100 papir és 100 boríték 5 kor. Palicsi és szabadkai képes levelezőlapok darabja 10 fillér. Művészlapok 10 fill.-től, 20 fill. igen nagy választék, viszontelárúsítók részére papírok, írószeresek kaphatók.

Lipsitz és Lampel

könyv-, írószer- és papirkereskedés Szabadka, Rudics-utca. Telefon 604 sz.

Fogak és fog-sorok.

Különlegességek fogászati munkákban, aranyból és platinából, valamint arany- és platinafogak, koronák és hídak, ugyeziatén szájpadlás nélküli fogak. Foghúzás teljesen érzéstelenítve és fogtömések (plombálások.)

Schäffer Géza vizsgázott fogtechnikus. Szabadka, Kossuth-u., Prokes-ház. Telefon 56.

A villágítási rendelet

határozatait a fényhatás csökkenése nélkül oszakis

Tungsram félvattos lámpákkal

lehet betartani.

Használjon 25, 40, 60 watt fogyasztású

Tungsram-lámpákkal.

Irodai gyakorlattal bíró **kisasszonyt vagy fiatallembert felvesz a**

Szabadkai Villamos Vasut Rt. Igazgatósága

Ruhafesték,

kitűnő gyártmány 60-70 filléres eladásra 100 levél vételnél 26 korona 1000 levél 24 korona, 10.000 levél vételnél 22 korona per 100 levél. Cipőkrém, olajjégő pohárban, szalmiákó, mosószer, szilárd szesz legolcsóbb napi árban kapható.

Krausz Ferenc Budapest, VII. Rózsa-u. 35./b

MENETREND

Budapestről érk. délután	1:00
éjjel	6:01*
	12:24
	4:12
Budapestre ind. délelőtt	10:15*
délután	1:55
éjjel	11:53
	4:47
Zomborból érk. délelőtt	10:02*
éjjel	10:11
Zomborra ind. éjjel	8:14*
	7:28
Ujvidékre érk. délelőtt	7:46
délután	1:21
éjjel	10:58
Ujvidékre ind. délután	1:44
éjjel	6:26*
	4:26
Szegedre érk. délután	12:42
éjjel	8:06
Szegedre ind. délután	1:30
éjjel	12:05
Osorvanka—Gombosról érk. éjjel	8:57
Osorvanka—Gombosra ind. éjjel	9:49
Zentáról érk.	1:05
Zentára ind.	4:33
Bajáról érk. délelőtt	9:02
éjjel	9:28
Bajára ind.	7:06
	5:06
Bácsalmásról érk. délelőtt	7:45

*-gal jelölték az éjszakai vonatokat. Az éjszakai idő: este 6-tól reggel 6-ig

Dugókat

ujakat és használtakat legmagasabb árban veszek. Pezsgődugóért 1 K. 10 fillért fizetek.

GUTH BUDAPEST. Gróf Zichy-Jenő u. 36

Ujság árus

emberek, asszonyok, lányok, fiúk havi fizetéssel vagy magas %-al azonnal felvételnek a

DÉLVIDÉK kiadóhivatalában.

Elsőrendű Gyertyárműszőlőmmentes

tégla

azonnal kapható Bánó és B. cégénél Sz.

Ásvány-,kenőhengero gépszijpuhítózsir, szijviasz.

KAPHATÓ Kertésznel, miskolc-utca 40. sz. Telefon 635.

Ujságkihordó felvétel

Délvidék kiadóhivatala

Uborka zöltség felvétel Kapható Deák-u

A legújabb egyházmegyei nyomtatványok postafordultával a **Szent Antal nyomdában** szerezhetők be

